

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΔΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Αννένου.

(υρέχεια ἵδε προηγούμενοι φύλλοι).

Ο Γεώργιος καὶ ἡ Σιδωνία συνηντῶντο ἐν τῷ θεάτρῳ. Κατ' ἀρχὰς εὐρισκόμενοι διμοῦ ἡσθάνοντο ἵκανοποιουμένην τὴν ματαιοδοξίαν των. Τοὺς παρετήρουν πολύ. Ἡ Σιδωνία εἶχε γείνει ἀληθῆς εὐειδῆς καὶ ἡ φυσιογνωμία της ἦτις εἶχεν ἀνάγκην ὅλων τῶν ἴδιοτροπιῶν τοῦ συρμοῦ ὅπως παραγάγῃ τὸ πραγματικόν της ἀποτέλεσμα, ἴδιοποιεῖτο αὐτὰς τόσον καλῶς καὶ τόσον εὐαρμόστως, ὥστε ἐφαίνοντο ἐφευρεθεῖσαι ἐπίτηδες δι' αὐτήν. Μετά τινας στιγμὰς ἐζήρχετο καὶ ἡ κυρία Δόσσων ἔμενε μόνη εἰς τὸ θεωρεῖον. Εἶχεν ἁνοικάσει μακρὰν κατοικίαν εἰς τὴν λεωφόρον Γαβριήλ παρὰ τὴν κυκλοτερῆ πλατεῖαν τῶν Ἡλυσίων — τὸ ὄνειρον τῶν ἐργατίδων τοῦ καταστήματος τῆς δεσποινίδος Λέ Μίρ — δύο δωματία πολυτελῆ καὶ ἡρεμα, ἔνθα ἡ σιγὴ τῶν πλουσίων συνοικιῶν, ἡ διακοπτομένη μόνον ύπὸ τῶν διερχομένων ἐκεῖθεν ἀμάξῶν περιέβαλλον εὐφροσύνως τὸν ἔρωτά της. Βαθμηδὸν ἀφοῦ συνείθισεν εἰς τὸ σφάλμα, ἐπήρχοντο εἰς τὸν νοῦν της ὄρεζεις καὶ φαντασίαι τολμηροί. Ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τοῦ ἐργατικοῦ της βίου εἶχε διαφυλάξει εἰς τὴν μνήμην της ὄνόματα χορῶν δημοσίων, ἑστιατορίων περιωνύμων, εἰς τὰ δόποια ἡσθάνετο νῦν περιέργεισαν νὰ μεταβῇ ὅπως ἐντρυφᾷ κάρμνουσα ν' ἀνοιγωνται ἐνώπιον της ὄρθρονται καὶ θύραι τῶν καταστημάτων τῶν διασήμων ῥαπτριῶν, ἐξ ὧν δι' ὅλης αὐτῆς τῆς ζωῆς ἀλλο τι δὲν ἐγίνωσκεν εἰμὴ τὴν ἐπιγραφήν. Διότι τοῦτο πρὸ πάντων ἐπεζήτει ἐν τῷ ἔρωτι ἐκείνῳ, ἵκανοποίησιν ἀποζημίωσιν διὰ τὰς θλίψεις καὶ τὰς ταπεινώσεις τῆς νεότητός της. Οὐδὲν ἐπὶ παραδείγματι ηγερίστει αὐτὴν τόσον δύτε ἐπανήρχοντο ἐκ τοῦ θεάτρου δύον νυκτερινὸς περίπατος εἰς τὸ Δάσος ἢ δεῖπνον εἰς τὸ Ἀγγλικὸν καφενεῖον, μὲ τὸν θόρυβον τῆς πολυτελοῦς διαφθορᾶς βομβούντα πέριξ αὐτῆς. Ἐκ τῶν διαρκῶν αὐτῶν ἐκδρομῶν ἀπεκόμιζε τρόπους τινὰς τοῦ λέγειν καὶ τοῦ συμπεριφέρεσθαι, ἀσματά τινα παρακεκινδυνευμένα, κινήσεις τινὰς τῶν φορεμάτων, ἀτινα πάντα ἐπέρριπτον εἰς τὴν ἡρεμον καὶ ἔντιμον ἀτμόσφαιραν τῆς παλαιᾶς ἐμπορικῆς οἰκίας τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀλλόκοτον σκιάν τῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρισινῆς ἐταίρας.

Εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἥρχισαν ἥδη κάτι νὰ ὑποπτεύωσιν . . . Αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ πτωχόταται, δὲν βραδύνουν νὰ ἔζουν χίσουν εἰς τὴν στιγμὴν τὴν διαγωγὴν μιᾶς καλο-

ενδεδυμένης! .. "Οτε ἡ κυρία Ρίσλερ ἐξήρχετο περὶ τὴν τρίτην ὥραν, πεντήκοντα ζεύγη ὄφθαλμῶν φθονερῶν καὶ ὄξυδερκῶν κυρφίως ὅπισθεν τῶν παραθύρων τῶν αἰθουσῶν τοῦ ἐργαστηρίου τὴν παρετήρουν διερχομένην, βλέποντες μέχρι τοῦ βάθους τῆς ἐνόχου αὐτῆς συνειδήσεως διὰ μέσου τοῦ ἐκ μέλανος ὅλοσηρικοῦ ἴματίου της καὶ τοῦ σπινθήροβολούντων γαγατῶν θώρακός της.

Χωρὶς αὐτὴν νὰ προσέχῃ, πάντα τὰ μυστικὰ τῆς μικρᾶς τρελλῆς κεφαλῆς της περιέπταντο περὶ αὐτὴν ὡς ταῖναι κυματίζουσαι ἐπὶ τοῦ ἀσκεποῦς αὐχένος της· καὶ οἱ πόδες της αὐτοὶ οἱ κομψῶς ὑποδεδημένοι διηγοῦντο ἐνῷ ἐβάδιζον τὰς παντοειδεῖς λαθραίας ἐκδρομάς της, ἀναφέροντες καὶ τὰς διὰ τάπητος ἐπεστρωμένας κλίμακας, ἀς ἀνήρχετο τὴν νύκτα μεταβαίνουσα ὅπως δειπνήσῃ καὶ τὰ θερμὰ σκεπάσματα δι' ὧν περιευτίσσοντο ὅτε τὸ σχῆμα ἐξετέλει τὸν γῦρον τῆς λίμνης ἐν τῇ διαστιζομένη ὑπὸ τῶν φανῶν σκοτία.

Αἱ ἐργάτιδες ἐγέλων χλευαστικῶς, ἐψιθύριζον ἀναμεσόν των: «Κυττάξατε δὲ αὐτὴν τὴν κυρά! . . . κυττάξατε πῶς ἐνδύνεται διὰ νὰ ἐγγρέξω! . . . Βέβαια δὲν ἐστολίσθη ἔτοι διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησιά! . . . Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς διὰ ἐδῶ καὶ τρία ἔτη ἐπήγανε κάθη πρωὶ εἰς τὸ ἐργαστήρι μὲ τὸ ἐπανωφόρι της τὸ ἀδιαβροχὸν καὶ μὲ δέκα λεπτῶν καστανά ζεστὰ εἰς τὴν τσέπη διὰ νὰ μὴ κρυῶνται τὰ χέρια της! . . . Τώρα μᾶς ἔχει ἀμάξει!» Καὶ ἐντὸς τῆς κόνεως τοῦ γύψου, ὑπὸ τὸν ρόγχον τῶν διαρκῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα ἀνημημένων θερμαστρῶν πολλαὶ ἐνδεεῖς νεανίδες ἀνελογίζοντο τὰς τοιαύτας ἴδιοτροπίας τῆς τύχης τῆς μεταβαθλούσσης αἰφνιδίως τὸν βίον μιᾶς γυναικὸς καὶ ἀφίεντο εἰς τὴν ἀσύριστον ὄνειροπόλησιν μέλλοντος λαμπροῦ, ὅπερ ἀνέμενεν ἵσως καὶ αὐτάς ἐν ἀγνοίᾳ των.

"Ολοι ἐφρόνουν ὅτι διὰ τὸ Ρίσλερ ἦτο σύζυγος ἀπατώμενος. Εἴς τὸ ἐκτυπωτικὸν τμῆμα τοῦ ἐργοστασίου δύο πιεστάι, πιστοὶ θαμισταὶ τοῦ θεάτρου τῶν Δραματικῶν Παιγνίων διεβεβαίουν ὅτι πολλάκις εἰδόν τὴν κυρίαν Ρίσλερ ἐρχομένην εἰς τὸ διθὺὲν θέατρον καὶ συνοδευομένην ὑπὸ τινος ἀγνώστου, διστις ἐκρύπτετο πάντοτε εἰς τὸ βάθος τοῦ θεωρείου. Καὶ αὐτὸς διὰ μπάρμπα—Ἀχιλλεὺς διηγεῖτο καταπληκτικά περιστατικά... "Οτε ἡ Σιδωνία εἶχεν ἐραστήν, ὅτι εἶχε μαλιστα πολλούς ἐραστὰς οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν. 'Αλλ' οὐδεὶς εἶχεν ἀναλογισθῆ τὸν Φρομών.

Αὐτὴν ἐν τούτοις οὐδόλως ἐδείκνυε φρόνησιν εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις της. 'Απεναντίας ἐφαίνετο καταβάλλουσα ποιάν τινα ἐπίδειξιν καὶ ἐκ τούτου ἵσως ἀκριβῶς ἐσώζετο. Ποσάκις τὸν ἐπλησίασεν ἀναισχύντως εἰς τὴν κλίμακα ὅπως ὥριση μετ' αὐτοῦ τὴν ὥραν τῆς συνεντεύ-

ξεως! Ποσάκις ήρέσκετο νὰ τὸν κάμηνη ν' ἀνασκιρτᾶ βλέπουσα αὐτὸν ἀτενῶς ἐνώπιον ὅλων! Παρερχομένου τοῦ πρώτου θάμβους, ὁ Γεώργιος ἔχαιρε διὰ τὰ τολμήματα ταῦτα, ἀτινα ἀπέδιδεν εἰς τὴν παραφορὰν τοῦ πάθους της. 'Αλλ' ἡπατάτο.

"Ο, τι κυρίως ἐπόθει αὐτή, χωρὶς νὰ τὸ δύολογῆ, ἡτο νὰ τοὺς ἵδη ἡ Κλαίρη νὰ διακοίξῃ αἴφνης τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου της. νὰ ὑποπτεύσῃ τὶ ἐκ τῶν διατρεχόντων. Αὐτὸ τῆς ἐλειπε μόνον διὰ νὰ εἴνε, ἐντελῶς εὐτυχής, ἡ ἀνησυχία τῆς ἀντιζήλου του. Πλὴν εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ἡ Κλαίρη Φρομών οὐδὲν ἔβλεπε καὶ ἔζη ώς ὁ Ρίσλερ ἐν τῇ μᾶλλον ἀδιαταράχῳ γαλήνη.

'Ο μόνος πράγματι ἀνησυχῶν ἡτο δι γηραιὸς ταμίας Σιγισμόνδος. Καὶ πάλιν αὐτὸς δὲν ἐσυλλογίζετο τὴν Σιδωνίαν δὲ τὴν γραφιδα ἐπὶ τοῦ ωτὸς ἐσταμάτα αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν λογαριασμῶν καὶ ἔβλεπε ῥεμβῶς διὰ μέσου τῶν κιγκλίδων τοῦ γραφείου του τὸ ὑγρὸν ἔδαφος τοῦ μικροῦ κήπου. Ἐσυλλογίζετο τὸν προϊστάμενόν του Γεώργιον, ὅστις νῦν ἐλάχισταν ἐκ τοῦ ταμείου πολλὰ χρήματα διὰ τὰ καθημερινά του ἔξοδα, ἀναστατῶν διὰ τούτου τὰ βιβλία του. Ἐκάστοτε προσήρχετο μὲ νέαν πρόφασιν. Παρουσιάζετο πρὸ τῆς θυρίδος τοῦ ταμείου μὲ προσπεποιημένην ἀφέλειαν καὶ ἔλεγεν:

— "Ἐχεις ὄλιγα χρήματα, φίλτατε Πλανῆ; Ἐχθὲς πάλιν μὲ ἀφάνισαν εἰς τὸ παιγνίδι καὶ δὲν ἥθελα νὰ στείλω εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τόσον μικρὸν ποσόν . . .

'Ο Σιγισμόνδος Πλανῆς ἤνοιγε τὸ χρηματοκιβώτιον μετά τινος λύπης διὰ νὰ ἔξαγαγῃ τὸ ζητούμενον ποσόν, ἀνεμιμνήσκετο δὲ μετά τρόμου τὴν ἡμέραν καθ' ἥν δι Γεώργιος, ὅστις τότε ἀκόμη δὲν ἦτο εἰκοσάετης, προσελθὼν ὠμολόγησεν εἰς τὸν θεῖόν του διτὶ ὥφειλε χιλιάδας τινας φράγκων ἐκ τοῦ χαρτοπαιγνίου. 'Ο ἀγαθὸς ταμίας ἔκτοτε ἔτρεφεν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν Λέσχην καὶ τὰ μέλη αὐτῆς. "Οτε δὲ ἡμέραν τινὰ πλούσιός τις ἐμπορος συγχάζων εἰς τὴν λέσχην ἦλθε κατὰ τύχην εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἶπεν αὐτῷ μετά σκαιᾶς ἀφέλειας:

— Νὰ πάρῃ διαβολὸς τὴν λέσχην σας τοῦ Σατωδώ!.. Ἐντὸς δύο μηνῶν ὁ κύριος Γεώργιος ἔχασε περισσότερον ἀπὸ τριάντα χιλιάδας φράγκων!

'Ο ἐμπορος ἤρχισε νὰ γελᾷ.

— 'Απατάσαι, μπάρμπα Πλανῆ, ἀπήντησεν. εἶνε τώρα τρεῖς μῆνες τούλαχιστον ὅπου δὲν εἴδαμεν εἰς τὴν λέσχην τὸν προϊστάμενό σου.

'Ο ταμίας δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ φοβερὰ ἰδέα ἔκτοτε ἐγεννήθη εἰς τὸ πνεῦμα του, δι' ὄλης τῆς ἡμέρας συνταράξασα αὐτόν.

'Αφοῦ δι Γεώργιος Φρομών δὲν μετέβαινεν εἰς

τὴν Λέσχην ποῦ διήρχετο λοιπὸν τὰς ἐσπέρας του; ποῦ ἐδαπάνα τόσα χρήματα;

Προφανῶς κακοὶ εἰστορία γυναικὸς ἡτο εἰς τὸ μέσον.

'Αφότου ἡ ἴδεα αὕτη ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν του, δι Σιγισμόνδος Πλανῆς ἤρχισε νὰ τρέμῃ σοβαρῶς διὰ τὸ ταμεῖόν του. 'Ο ἀγριάνθρωπος αὐτός, δ ὅμοιος μὲ τὴν ἀρκτον ἥτις ἀποτελεῖ τὸ σῆμα τῆς πόλεως Βέρηνς, ἀπομένας ἀγαμος καθ' ἀπαντα αὐτοῦ τὸν βίον, ἡσθάνετο τρόμον δεινὸν πρὸς τὰς γυναικας ἐν γένει καὶ πρὸς τὰς Παρισινὰς ἰδιαιτέρως. Πρὸ πάντων, διως ἐπαναπαύση τὴν συνείδησιν του ἐθεώρησεν ἐπάναγκες νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Ρίσλερ, ἐπράξε δὲ τοῦτο λίαν ἀστικῶς.

— 'Ο κ. Γεώργιος ἔξοδεύει πολλά, εἶπεν αὐτῷ ἡμέραν τινά.

— 'Ο Ρίσλερ δὲν ἐταράχθη ποσῶς.

— Τι θέλεις νὰ κάμω, ἀγαπητέ μου Σιγισμόνδε, ἀπήντησεν εἶνε δικαίωμά του.

Καὶ δ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐφρόνει ἐν εἰλικρινείᾳ δι τε ἔλεγεν. Δι' αὐτόν, δ Φρομών ἡτο ἀπόλυτος κύριος τοῦ οἴκου. Νόστιμον θὰ ἡτο τῇ ἀληθείᾳ νὰ τολμήσῃ νὰ κάμη αὐτὸς παρατηρήσεις, αὐτὸς, δ Ρίσλερ, δ πρώην ἰχνογράφος. 'Ο ταμίας δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ διμιλήσῃ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἥν παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ἐν μέρους μεγάλου ἐμπορικοῦ καταστήματος λογαριασμὸς ἐξ ἔξακισγιλίων φράγκων δι' ἐν ἐπώμιον ἐκ κασμιρίου.

— Ο Σιγισμόνδος ἐπορεύθη πρὸς τὸν Γεώργιον, εἰς τὸ γραφείον του.

— Πρέπει νὰ πληρώσωμεν, κύριε; ἡρώτησεν.

— Ο Γεώργιος Φρομών ἐταράχθη ὑπωσοῦν. 'Η Σιδωνία εἶχε λησμονήσει νὰ τὸν προειδοποιήσῃ περὶ τῆς νέας ταύτης ἀγορᾶς: οὐδένα πλέον ἐνδοιασμὸν εἶχεν ἀπέναντί του καὶ ἐνήργει αὐτούσιού λα.

— Πλήρωσε, πλήρωσε, μπάρμπα Πλανῆ, εἶπε μετά τινος ἀνησυχίας καὶ προσέθηκε: Περάσατέ τα αὐτὰ εἰς τὸν ιδιαιτερόν μου λογαριασμόν. Είνε μία παραγγελία μὲ τὴν ὑποίσιν μ' ἐπεφόρτισαν . . .

Τὴν ἐσπέραν ἔκεινην δι ταμίας Σιγισμόνδος ἐνῷ ἀνήπτε τὴν μικρὰν λυχνίαν του εἶδε τὸν Ρίσλερ διερχόμενον διὰ τοῦ κήπου καὶ ἔκρουσε τὰς οὔέλους τοῦ παραθύρου διὰ νὰ τὸν προσκαλέσῃ.

— Γυναικα εἶνε εἰς τὸ μέσον, εἶπεν αὐτῷ ταπεινῆ τῇ φωνῇ . . . Τώρα είμαι βέβαιος περὶ τούτου.

Καὶ ἐνῷ ἐπρόφερε τὴν φοβερὰν λέξιν «γυναικα» δι φωνή του ἔτρεψεν ἐκ φόβου ἀπολλυμένη ἐντὸς τοῦ μεγάλου θορύβου τοῦ ἐργοστασίου. 'Ο κρότος δι παραγόμενος ἐκ τῆς πέριξ ἐργασίας ἐφάνετο ἀπαίσιος κατ' ἔκεινην τὴν ὥραν εἰς τὸν

άτυχη ταμίαν. Ένομιζεν ότι άλαι έκειναι αἱ κινούμεναι μηχαναὶ, ἡ ὑπερμεγέθης καπνοδόχη ἡ ἔξακοντίζουσα νέφη καπνοῦ, ἡ τύρον τῶν ἐργατῶν ἀσχολουμένων περὶ τὰ διάφορα τῆς ἐργασίας εἰδή, πάντα ταῦτα ἔθορύσουν, ἐταράσσοντο, ἐκοπίζοντο χάριν μυστηριώδους τινος μικροῦ ὄντος, φέροντος ἐνδυμασίαν ἐξ ὀλοσηρικοῦ καὶ κεκοσμημένου διὰ πολυτελῶν κοσμημάτων.

Οἱ Ρίσλερ τὸν περιέπαιξε καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν πιστεύσῃ. Ἔγινωσκε πρὸ πολλοῦ χρόνου τὴν μονομανίαν τοῦ συμπατριώτου του τοῦ διαβλέπειν πανταχοῦ τὴν ἐπικίνδυνον ἐπίδρασιν γυναικός. Οἱ λόγοι ὅμως τοῦ Πλανῆ ἐπήρχοντο ἐνίστεις εἰς τὸ πνεῦμα του, τὴν ἐσπέραν ιδίως, κατὰ τὴν ὥραν τῆς μονώσεως του, ὅτε ἡ Σιδωνία μέλλουσσα νὰ πορευθῇ εἰς τὸ θέατρον μετὰ τῆς κυρίας Δόθσων, ἐξήρχετο ἐν πολυτελεῖ καλλωπισμῷ, καταλείπουσα ἐντελῶς ἔρημον τὴν κατοικίαν ἀφοῦ καὶ ἡ ἀκρα τῆς μυκρᾶς ἐσθῆτός της ἤθελε διέλθει τὸν οὐδὸν τῆς θύρας. Κηρία ἐκάιοντο ἐμπροσθεν τῶν κατόπτρων, παντοῖα μικρὰ ἀντικείμενα καλλωπισμοῦ διεσπαρμένα, ἐγκαταλειμμένα ἐμάρτυρουν περὶ τῶν ἀλλοκότων ιδιοτροπιῶν τῆς καὶ τῶν ὑπερβολικῶν δαπανῶν της. Οἱ Ρίσλερ οὐδὲν ἔθλεπεν εἰς πάντα ταῦτα μόνον ὅτε ἤκουε τὴν ἀκαξίαν τοῦ Γεωργίου κροτοῦσσαν κάτω εἰς τὴν αὐλὴν ἡσθάνετο ἐντύπωσίν τινα ἀδιαθεσίας καὶ μυστηρεσίας ἀναλογούμενος ὅτι εἰς τὸ κατώτερον πάτωμα ἡ κυρία Φρομών διήρχετο τὰς ὥρας της ἐντελῶς μόνη. Ταλαίπωρος γυνή! Καὶ ἂν ἦτο ἀληθὲς ὅτι ἔλεγεν ὁ Πλανῆ!... "Αν ὁ Γεωργίος συνετήρει ἔξω ἀλλην γυναῖκα!... Ω, θὰ ἦτο φρικτόν!

Τότε ἀντὶ νὰ καθήσῃ νὰ ἐργασθῇ κατήρχετο ἡρέμα καὶ ἡρώτα ἀν ἡ κυρία ἐδέχετο καὶ ἔθεωρει καθηκόντος του νὰ μείνῃ μετ' αὐτῆς πρὸς συντροφίαν.

Τὸ κοράσιον εἶχεν ἥδη κατακλιθῆ ἀλλ' ὁ μικρὸς σκοῦφος του, τὰ κυανᾶ του ὑποδημάτια, ὅμοι μὲ τινα ἀθύρματα ἥσαν ἀκόμη διεσκορπισμένα πρὸ τῆς ἐστίας. Η Κλαίρη ἀνεγίνεται ἡ εἰργάζετο, ἔχουσα πρᾶξαν ἐστήν τὴν μητέρα της σιωπηλήν, πάντοτε ἀσχολουμένην περὶ τὸν καθαρισμόν, περὶ τὴν πυρετώδη ἀπόσμηξιν, φυσῶσαν μέχρις ἔσκυτλήσεως ἐπὶ τοῦ σκεπάσματος τοῦ ωρολογίου της, δεκάκις δὲ κατὰ συνέχειαν μὲ τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἀρχομένης μονομανίας ἀποθέτουσαν τὸ αὐτὸν ἀντικείμενον εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν διὰ βραχίονος νευρικοῦ κινήματος. Καὶ ὁ ἀγαθὸς Ρίσλερ ὡσαύτως δὲν ἤτο σύντροφος εὐχρεστος· οὐχ ἤτον ὅμως ἡ νεαρὰ γυνὴ τὸν ὑπεδέχετο προσηγόν. Ἔγινωσκε πάντα τὰ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ λεγόμενα περὶ τῆς Σιδωνίας, καίτοι δὲ δὲν ἐπίστενεν οὐδὲ τὰ ἡμίση, ἐν τούτοις ἡ θέα τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου ἀν-

δρὸς ὃν ἡ σύζυγος ἐγκατελίμπανε τόσον συχνὰ κατέθλιβεν αὐτήν. Οἵτος ἀμοιβαῖος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν μεταξὺ αὐτῶν γαληνικάιων σχέσεων, συγκινητικωτάτη δὲ ὄντως ἡτο ἡ θέα τῶν δύο αὐτῶν ἐγκαταλειμμένων, τῶν οἰκτερόντων ἀλλήλους καὶ προσπαθούντων νὰ διασκεδάσωσι τὴν λύπην των.

Καθήμενος παρὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην ἐν τῷ μέσω τῆς αἰθούσης κειμένην καὶ καλῶς φωτιζόμενην τράπεζαν ὁ Ρίσλερ ἡσθάνετο βαθὺηδὸν εἰσδύοντας εἰς τὴν ψυχήν του δμοῦ μὲ τὴν θεομάτητα τῆς ἐστίας τὴν ἀρμονίαν τῶν πέριξ αὐτοῦ ἀντικειμένων. Ἀνεύρισκεν ἐκεῖ τὰ ἐπιπλα, ἀτιναχγώριζε πρὸ δεκαοκταετίας, τὴν εἰκόνα τοῦ πρώην προϊσταμένου του καὶ ἡ φιλάτη του κυρία Γεωργίου κύπτουσα πλησίον του καὶ ἀσχολουμένη εἰς ἀσήμαντον δραπτικὴν ἐργασίαν ἐφίνετο αὐτῷ νεωτέρα καὶ μᾶλλον ἀξιχαπτότος ἐν τῷ μέσω ὅλων ἐκείνων τῶν παλαιῶν ἀναμνήσεων. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἡγείρετο καὶ μετέβαινε νὰ ἴδῃ τὸ τέκνον τῆς κοιμώμενον εἰς τὸ παρασκείμενον δωμάτιον καὶ τοῦ δποίου ἡ ἐλαφρὰ ἀναπνοὴ ἡκούετο κατὰ τὰ διαλειμματα τῆς σιγῆς. Χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὴν αἰτίαν ὁ Ρίσλερ εὑρίσκετο ἐκεῖ καλλιόπιον, θερμότερον ἢ εἰς τὸν οἴκον του διότι ὑπῆρχον ἡμέραι τινὲς καθ' ἡς ἡ κομψὴ κατοικία του, ἡς αἱ θύραι ἡνοίγοντο κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐνεκα τῶν αἰφνιδίων εἰσόδων ἢ ἔξοδων ἐνεποίει αὐτῷ τὴν ἐντύπωσιν ἀγορᾶς ἐστεγασμένης ἀνευ θυρῶν ἢ παραχθύρων, ἀναπεπταμένης παντὶ ἀνέμῳ. Εἰς τὴν κατοικίαν του κατεσκήνουν ἐκεῖ ἀπεναντίας κατόκουν. Χείρ ἐπιμελής διηνθέτει τὰ πάντα ἐν τάξει καὶ φιλοκαλίζει. Αἱ κύκλω ἔδραις ἐφαίνοντο συνομιλοῦσαι πρὸς ἀλλήλας ταπεινὴ τῇ φωνῇ, τὸ πῦρ εἰς τὴν ἐστίαν ἔκαε μετά τινος θελητικοῦ κρότου καὶ διακρίνεται τὸ μικρὸς σκοῦφος τῆς μικρᾶς Φρομών διέσωζεν οίονει εἰς ὅλους τοὺς κόμβους τῶν κυκνῶν ταινιῶν του μειδιάματα γλυκύτατα καὶ βλέμματα παιδικά.

Τότε δέ, ἐνῷ ἡ Κλαίρη ἐσυλλογίζετο ὅτι ὁ ἔξακοντας ἐκείνος ἀνήρ ἡτο ἀξιούσιος κρείττονος συντρόφου ἐν τῷ βίῳ, ὁ Ρίσλερ βλέπων τὸ εὔειδές καὶ γαληνήν πρόσωπόν της ἐστραμμένον πρὸς αὐτόν, τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ νοήμονας ὄφθαλμούς της, ἐσκέπτετο χάριν τίνος ἀχρείας ἀρά γε ὁ Γεωργίος Φρομών ἐγκατελίμπανε σύζυγον τόσον ἀξιέραστον.

Γ'.

Οἱ Ισολογισμὸς

Ἡ οἰκία ἐν ᾧ ὁ γηραῖος Πλανῆς κατόκει ἐν Μοντρούζ ἐκείτο παραπλεύρως ἐκείνης ἐν ᾧ τὸ ζεῦγος τῶν Σέΐη εἴχον κατοικήσει ἐπὶ τινα χρόνον. Ἡτο δὲ παρομοίᾳ, ἔχουσα ἐπίστης ἐν μόνον πάτωμα ὑπερκείμενον τοῦ ισογείου περιλαμβάνοντος τρία παραχθύρα, τὸ αὐτὸν κηπάριον

μὲ τὴν ἀναδενδράδα του, μὲ τὴν πέριξ αὐτοῦ συστάδα ἐκ χλωρῶν θάμνων πύξου. Λύτροι κατώκει ὁ γηραιός ταμίας μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. Ἀνήρχετο εἰς τὸ πρῶτον ἔκκινον ἐκ τοῦ σταθμοῦ πρωΐνον λεωφορεῖον, ἐπανήρχετο κατὰ τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν Κυριακὴν ἔμενεν οἷκοι ἐπιμελούμενος τῶν ἀνθέων αὐτοῦ καὶ τῶν ὄριθμων. Ἡ γεροντοκόρη ἡσχολεῖτο εἰς τὰ τῆς οἰκίας, εἰς τὰ τοῦ μαγειρίου, εἰς τὴν ἀπαιτουμένην οἰκιακὴν ῥάπτικήν. Οὐδέποτε ὑπῆρξε ζεῦγος εὐδαιμονέστερον.

Ἀμφότεροι ἦσαν ἄγαμοι καὶ συνεδέοντο διὰ κοινοῦ κατὰ τοῦ γάμου μίσους. Ἡ ἀδελφὴ ἀπεστρέφετο πάντας τοὺς ἄνδρας, ὁ ἀδελφὸς δὲ ἐδυσπίστει πρὸς πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ ὅμως ἐλάτερον ἀλλήλους, διότι ἔκαστος ἔθεωρε τὸν ἄλλον ὡς ἔξαίρεσιν ἐκ τῆς γενικῆς διαθροᾶς τοῦ φύλου του.

Αλλοῦσα περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἐλεγε πάντοτε: «ὁ κύριος Πλανῆς ὁ ἀδελφός μου», ὁ δὲ ἀδελφὸς πάλιν μετὰ τῆς αὐτῆς φιλοστόρου ἐπισημότητος ἀνεμίγνυε τὸ «ἡ δεσποινὶς Πλανῆς ἡ ἀδελφὴ μου» εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς φράσεις. Διὰ τὰ δύο ἐκεῖνα δειλὰ καὶ ἀπλοῖκα ὅντα, οἱ Παρίσιοι, οὓς ἡγνόδουν μολονότι καθεκάστην διήρχοντο δι' αὐτῶν, ἦτο τὸ καταφύγιον τεράτων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀσχολουμένων διαρκῶς περὶ τὸ βλάπτειν, διάκις δὲ δράμα τι συζυγικόν, διὰ τῆς συνήθους καταλαλιάς τῶν γειτόνων ἔφθανε μέχρι τῆς ἀκοῆς των, ἐκάτερος αὐτῶν διδηγούμενος ὑπὸ τῆς σταθερᾶς ἴδεας του ὑπεδείκνυε διαφόρως τὸν ἔνοχον.

— Ο σύζυγος πταίει, ἐλεγεν ἡ «δεσποινὶς Πλανῆς, ἡ ἀδελφὴ μου».

— Πταίει ἡ σύζυγος, ἀπήντα ὁ «κύριος Πλανῆς ὁ ἀδελφός μου».

— Ὡ, αὐτοὶ οἱ ἀνδρεῖς!..

— Ὡ, αὐτοὶ αἱ γυναῖκες!

Καὶ αὐτὸς ἦτο τὸ αἰώνιον θέμα τῆς συζητήσεώς των κατὰ τὰς σπανίας ὥρας τῆς ἀργίας ἢ ὁ γηραιός Σιγισμόνδος διέθετε καθ' ἔκάστην ἡμέραν, ἥτις ἦτο δι' αὐτὸν φιλοπόνως καὶ εὐμεθόδως κεκανονισμένη ὡς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου του. Ἀπό τινος καιροῦ πρὸ πάντων ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ κατέβαλλον περὶ τὰς συζητήσεις των ἔκτακτον ζωηρότητα. Τὰ συμβαίνοντα ἐν τῷ ἔργοστασιφ ἀπησχόλουν αὐτοὺς λίγην. Ἡ ἀδελφὴ φύτειρε τὴν κυρίαν Φρομών καὶ ἔθεωρε τὴν διαγωγὴν τοῦ συζύγου της ἐπονείδιστον. Ο Σιγισμόνδος ἀφ' ἔτέρου δὲν εὔρισκε λέξις ἀφοκετὰ πικρὰς κατὰ τῆς ἀγνώστου αἰσχρῆς γυναικὸς ἥτις ἔστελλεν εἰς τὸ ταμεῖον πρὸς ἔξόφλησιν λογαριασμούς διὰ κασμίρια ἔξακισχιλίων φράγκων. Ἐθεώρει διακυβευμένην τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ παχαίον ἐμπορικοῦ οἴκου, ἔνθα ἐκ νεότητος του ὑπηρέτει.

— Τί θὰ γείνωμεν!.. ἐλεγε διαρκῶς... Ὡ, αἱ γυναῖκες!

Ἡμέραν τινὰ ἡ δεσποινὶς Πλανῆς ἐπλεκε παρὰ τὸ πῦρ τῆς ἑστίας ἀναμένουσα τὸν ἀδελφόν της.

Ἡ τράπεζα ἦτο πρὸ ημισείας ἥδη ὥρας ἑστρωμένη καὶ ἡ γεροντοκόρη ἡρχιζεν ἥδη ν' ἀνησυχῇ διὰ τὴν τοιαύτην ἀσυνήθη καθυστέρησιν, ὅτε ὁ Σιγισμόνδος εἰσῆλθε μὲ τὴν μορφὴν ἡλιοιωμένην, χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν, πράγμα ἀντικείμενον εἰς τὰς ἔξεις του.

Ἄνεμεινε νὰ κλεισθῇ καλῶς ἡ θύρα, εἰτα ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ἀδελφήν του, ἥτις τὸν παρετήρει ἀποροῦσα καὶ τεταρχημένη:

— «Ἐγώ νέα νὰ σοῦ εἴπω, εἰπε ταπεινὴ τῇ φωνῇ. Ἐμαθα ποιά εἶνε ἡ γυνὴ ἥτις ἐπιχειρεῖ νὰ μᾶς καταστρέψῃ..

Καὶ μὲ φωνὴν ταπεινοτέραν ἔτι, ἀφοῦ περιέφερε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀφώνων ἐπίπλων τοῦ μικροῦ του ἑστιατορίου, ἐπρόφερεν ἐν ὄνομα παράδοξον καὶ τόσον ἀπροσδόκητον. Ὅστε ἡ δεσποινὶς Πλανῆς τὸν ἡνάγκασε νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ. — Εἶνε δυνατόν!..

— Αὐτὸς ὅπου σοῦ λέγω!..

Καὶ μὲ δῆλην του τὴν θλίψιν ἐφαίνετο ἔχων ἥθος σχεδὸν θριαμβού.

Ἡ γεροντοκόρη ἥδυνάτει νὰ τὸ πιστεύσῃ... Μία γυνὴ τόσον καλὰ ἀνατεθραμμένη, τόσον ἀδρόφρων, ἥτις τὴν εἰχεν ὑποδεχθῇ τόσον ἐγκαρδίως.. Πώς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ τὸ τοιοῦτο;

Ο Σιγισμόνδος Πλανῆς ἀπήντησεν:

— «Ἐγώ τὰς ἀποδειξεις..

Καὶ διηγήθη τότε διὰ διόρυμα πα 'Αγιλλεὺς νύκτα τινὰ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν συνήτησε τὸν Γεώργιον καὶ τὴν Σιδωνίαν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἰσῆρχοντο εἰς ξενοδοχεῖόν τι ἐν τῷ συνοικίᾳ Μονμάρτρης. Καὶ ὁ ξνθρωπος αὐτὸς δὲν ἐψεύδετο, διότι ἀπὸ καιροῦ ἦτο γνωστὴ ἡ φιλαλήθειά του. «Αλλως τε καὶ ἄλλοι τοὺς είχον συναντήσει. Εἰς τὸ ἔργοστασιον περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐγίνετο λόγος εἰμὴ περὶ αὐτοῦ. Μόνος ὁ Ρίσλερ οὐδὲν ὑπώπτευεν.

— Αλλ' εἶνε καθηκόν σου νὰ τὸν εἰδοποιήσῃς, εἰπεν ἡ δεσποινὶς Πλανῆς,

Ο ταμίας κατέστη σοβαρός.

— Εἶνε πολὺ λεπτὸν τὸ πράγμα, ἀπήντησεν. Ήοῖος εἰζεύρει ἐν πρώτοις ἐὰν θὰ μὲ πιστεύσῃ.. Τπάρχουν τόσοι τυφλοὶ καὶ τί τυφλοί!.. «Αλλως τε παρεμβαίνων μεταξὺ τῶν δύο συνεταίρων κινδυνεύω νὰ χάσω τὴν θέσιν μου. »Ω, αἱ γυναῖκες, αἱ γυναῖκες!.. Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεῖς διὰ διόρυμα πα 'Ρίσλερ ἥδυνατο νὰ εἴνε τόσον εὐτυχής!.. «Οτε τὸν προσεκάλεσα ἀπὸ τὴν πατρίδα μὲ τὸν ἀδελφόν του δὲν εἴχε πεντάρα καὶ τώρα διευθύνει ἔναν ἐκ τῶν πρώτων ἐμπορικῶν οἴκων τῶν Παρίσιων... Αλλὰ μὲ αὐτὸς δὲν ἐκά-

Θησε φρόνιμα, όχι!.. Μου ήθέλησεν δύκαριος νάνυμφευθή... ώσταν νάνη ήτο άναγκη βλέπετε, νάνυμφευται κανείς. Καὶ πρὸς ἐπίμετρον νυμφεύεται μίαν Παρισινήν, ἐνῷ εἶχε προχειρον ἄνηθελε μίαν ἀγαθὴν κόρην, τῆς ἡλικίας του περίπου, συμπατριώτισσάν του καὶ ἡμπορεῖ κανείς νάνειπη καλὰ φτιασμένην!..

Ἡ δεσποινὶς Πλανῆ, περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς ὅποιας ἔγινετο ὑπαινιγμὸς εἰχεν ἔξαιρετον εὐκαιρίαν ἄνηθελε ν' ἀνακράζῃ: «Ὥ, οἱ ἀνδρες, οἱ ἄνδρες!» ἀλλ' ἐτήρησε σιγήν. Τὸ ζῆτημα ήτο πολὺ λεπτὸν καὶ ἵσως πράγματι ἄν ἀλλοτε ὁ Ρίσλερ ήθελε δεῖξει διάθεσιν, θάνητο μόνος....

'Ο γηραιὸς Σιγισμόνδος ἔξηκολούθησε:

— Καὶ ίδου ποῦ ἔκαταντήσαμεν!.. Πρὸ τριῶν μηνῶν τὸ πρώτον ἔργοστάσιον χρωματιστῶν χαρτίων τῶν Παρισίων ἔκαρτάται ἀπὸ αὐτὴν τὴν τιποτένιαν!.. Ἐπρεπε νάνη ιδῆς πῶς ἔξοδεύεται τὸ χρῆμα. «Ολην τὴν ἡμέραν ἀλλο δὲν κάμνω παρὰ νάνηνίγω τὴν θυρίδα μου διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κυρίου Γεωργίου. Ἀποτείνεται πάντοτε πρὸς ἐμέ, διότι ἂν ἀπετείνετο πρὸς τὸν τραπεζίτην του θά παρετηρεῖτο τὸ πράγμα, ἐνῷ εἰς τὸ τακμεῖον τὰ χρήματα πηγαίνουν, ἔρχονται, ἐμβάζονται, ἔξερχονται... Ἀλλοίμονον ὅμως ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμὴ τοῦ ισολογισμοῦ... Ωραίους λογαριασμούς θά ίδουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους!.. Καὶ τὸ χειρότερον είνε δέτι ὁ Ρίσλερ δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τίποτε. Τὸν εἰδοποίησα πολλάκις. «Πρόσεξε, τοῦ εἴπα, δικαίως. Γεώργιος κάμνει τρέλλας δι' αὐτὴν τὴν γυναικικα...» Αὐτὸς ἡ ἀπομακρύνεται ὑψώνων τοὺς ὄμους ἢ μοῦ ἀπαντᾷ δέτι τὸ τοιοῦτο δὲν τὸν ἐνδιαφέρει καὶ δέτι ὁ Φρομών είνε κύριος νάνη πράξῃ διποτέλεια...» Μὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἔργουται κανενὸς νάνη πιστεύσῃ!..

Ο ταριάς δὲν ἀπετελείωσε τὴν φράσιν του ἀλλ' ἡ σιγή του ἐφάνετο ἔμπλεως ἀποκρυπτομένων διαλογισμῶν.

Ἡ γεροντούροι σφόδρα ἔθλιθετο· ἀλλ' ὅπως αἱ πλεῖσται τῶν γυναικῶν ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν, ἀντὶ νάνη ἐπίζητήσῃ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ἀφίετο εἰς πέλαγος θλιβερῶν ἀναμνήσεων, εἰκασιῶν, παρακαίρων παραπόνων... Τὶ δυστυχία νάνη τὸ γνωρίζουν αὐτοὶ πρότερον ὅτε ἀκόμη οἱ Σέβη ήσαν γειτονές των!... Ἡ κυρία Σέβη ήτο γυνὴ ἀξιότιμος. Ἁδύνατο νάνη συνενοθοῦν μετ' αὐτῆς ὅπως ἐπιτηρῇ τὴν Σιδωνίαν, ὅπως διμιλήσῃ πρὸς αὐτὴν αὐτηρῶς.

— Πράγματι! αὐτὴ είνε καλὴ ίδέα, εἴπε δικαιόπτων ὁ Σιγισμόνδος. Πρέπει νάνη ὑπάγης εἰς τὴν ὁδὸν Μάιλ νάνη εἰδοποιήσῃς τοὺς γονεῖς της. Ἐσκέφθη καὶ ἀρχάς νάνη γράψω εἰς τὸν Φράντζ... Αὐτὸς εἴχε πάντοτε ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ είνε διποτέλειας.

τις ἡδύνατο νάνη τοῦ εἴπη μερικὰ πράγματα.... Ἀλλ' ὁ Φράντζ είνε τόσον μακράν! Ἀλλως τε θά ήτο φοβερὸν νάνη καταφύγωμεν εἰς αὐτὸν τὸ μέσον. Ὁ καῦμένος δι Ρίσλερ! μοὶ προξενεῖ οἰκτον. Τὸ καλλίτερον ὅλων είνε νάνη εἰδοποιήσωμεν τὴν κυρίαν Σέβη. Τὸ ἀναδέχεσαι αὐτὸν ἀδελφή μου:

Ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ ήτο ἐπικίνδυνος. Ἡ δεσποινὶς Πλανῆ ἀντέταξέ τινας δυσκολίας, πλὴν οὐδέποτε εἴχεν ἀντιστῆ εἰς τὰς θελήσεις τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ ή ἐπιθυμία ὅπως φανῇ ὀφέλιμος εἰς τὸν παλαιὸν φίλον των Ρίσλερ ἐπὶ τέλους τὴν ἔπεισεν.

(Ἐπεται συνέχεια).

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΛΥΚΟΔΗΜΟΥ

[Τωσσικὴ ἔκκλησία]

Μετὰ τὰς ῥήθεισας ἔκκλησίας ἀπὸ Η' καὶ Θ' αἰῶνος ἀρχαιοτέρα πασῶν τῶν ἀλλων είνε ἀνατιρούτως ἡ ἐπ' ὄνόματι τῆς Παρθένου Μαρίας τῆς Σωτείρας τιμηθεῖσα καὶ ἐπικληθεῖσα τοῦ Λυκοδήμου. Παναγία Σωτείρα ἐπεκαλεῖτο ἡ Θεοτόκος τὸ πάλαι πολλαχοῦ τῆς Ἀνατολῆς, καὶ αὐτὸς διητροπολίτης Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Β' Ἀκομινάτος ἐν μιᾷ τῶν διμιλιῶν, τοιαύτην προσαγορεύει τὴν ἐν τῷ Παρθενῶνι Θεομήτορα τὴν Ἀθηναίαν, «Δέσποινα Παρθένε καὶ Μῆτερ Θεοῦ, «πολιοῦχε καὶ Σωτείρα Ἀθηνῶν καὶ πάσι τοῖς ἀνθρώποις πρὸς Θεόν «ἰλαστήριον». Ἐν Κωνσταντινουπόλει μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων σώζεται τὸ παρὰ τὴν ἔκκλησίαν τῆς Θεομήτορος Γοργοεπηκόου ἀγίασμα τῆς Παναγίας τῆς Σωτείρας.

Ο Spon, ἐν ἔτει 1675 ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἔκουε τὴν ἔκκλησίαν λεγομένην *Sotira Lycodēmou*, καὶ οὕτως ἔχάραξε τὸ ὄνομα ἐπὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ διαγραφέντος σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν. Καὶ διέτι 1682 δημοσιεύσας τὴν ἐν Ἐλλαδὶ κοινῇ μετὰ τοῦ Spon γενομένην περιήγησιν Wheler, ἀναφέρει τὸ ὄνομα *Hagia Maria Lycodemou*, καὶ οὕτως ἀναγράφει αὐτὸς ἐπὶ τῶν ιδίᾳ παρ' αὐτοῦ διαγραφέντων δύο σχεδίων. Πρὸς τούτοις καὶ αὐτὸς διητροπολίτης τοῦ μηχανικοῦ Verneda, ὁ διευθύνας τὰ ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Morosini κατὰ τῆς ἀκροπόλεως διαταχθέντα πολιορκητικὰ ἔργα, ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ ἰχνογραφηθείσῃ ἀπόψει τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἐν ἔτει 1687, σημειοῖ τὴν ἔκκλησίαν *Liceo di Aristotele*, ἔκλημβάνων τὸ ἀκουόμενον Λυκοδήμου ἀντὶ Λυκείου.

Ο Fanelli (Atene Attica p. 313) ἔν σχε-